

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Commissie J&V

Aan de minister van Justitie en Veiligheid
en de minister van Buitenlandse Zaken

Plaats en datum: Den Haag, 2 september 2019
Betreft: Verzoek brief over mogelijke uitlevering kroongetuige MH17 aan Rusland
Oms kenmerk: 2019Z16201/2019D33646

Geachte heer Grapperhaus, heer Blok,

Namens de vaste commissies voor Justitie en Veiligheid en voor Buitenlandse Zaken verzoek ik u de Kamer op korte termijn een schriftelijke reactie te sturen, inclusief een reactie van de zijde van het Openbaar Ministerie, op bijgaand krantenbericht, (<https://www.ad.nl/buitenland/rusland-wil-kroongetuige-mh17-hebben~a6e23dac/>).

Hoogachtend,

de griffier van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,

P.F.L.M. Tielens-Tripels

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.jv@tweedekamer.nl

‘Rusland wil kroongetuige MH17 hebben’

Rusland zou de mogelijke kroongetuige in het MH17-proces, Vladimir Tsemach, willen toevoegen aan de lijst van gevangenen, die Oekraïne en Rusland komende week waarschijnlijk gaan uitruilen.

Joost Bosman 01-09-19, 18:45 Laatste update: 21:57

Dat melden drie verschillende bronnen: de Oekraïense parlementariër Moestafa Najem, de Oekraïense hoofdredacteur Joeri Boetoesov van Tsenzor.net en de onafhankelijke Russische nieuwssite The Insider.

Tsemach kan belangrijk zijn voor de MH17-zaak: hij heeft eerder in een interview verklaard dat hij de Russische BUK-raket die het toestel met 298 passagiers neerhaalde, heeft helpen verbergen. Tsemach zal waarschijnlijk de enige getuige zijn die zijn verhaal kan doen. Juist daarom zou Rusland op zijn uitlevering uit zijn, aldus de bronnen.

Oekraïense commando's slaagden erin Tsemach op 29 juni te ontvoeren, diep in de zelfverklaarde, pro-Russische Volksrepubliek Donetsk (DNR), en hem naar Kiev over te brengen. Tsemach was commandant van een DNR-luchtafweereenheid nabij Snizjne, de locatie waarvandaan de BUK op MH17 is afgeschoten. Hij zit nog steeds in voorarrest.

Tekst gaat verder onder de foto

Onderdeel van de BUK-raket die de MH-17 neerhaalde, hier getoond tijdens een persbijeenkomst van het Joint Investigation Team, dat onderzoek doet naar de crash van vlucht MH17. © ANP

Als Kiev akkoord gaat met zijn uitlevering aan Rusland, dan ontstaat een explosieve situatie tussen Oekraïne en Nederland: de Nederlandse rechter wil Tsemach waarschijnlijk spreken tijdens het komende MH17-proces dat in maart op Schiphol begint. Mocht het verhaal kloppen, dan is dat curieus: Tsemach is Oekraïens staatsburger en dus heeft Rusland formeel gezien geen reden om hem te willen hebben. Het motief lijkt duidelijk: als hij naar Rusland wordt overgebracht, dan zal hij zeker niet getuigen.

De besprekingen over de gevangenenruil vinden plaats achter gesloten deuren. Daarom is moeilijk vast te stellen of Moskou werkelijk de eis over Tsemach heeft gesteld. Najem zegt desgevraagd vanuit Kiev, dat hij 'niet meer weet, dan wat hij op Telegram heeft geschreven'. Hij wil zijn bronnen niet prijsgeven, maar stelt dat die betrouwbaar zijn.

Poetin

Bronnen van *The Insider* dichtbij de onderhandelingstafel zeggen dat Moskou zonder hem de uitruil zelfs zou afblazen. Dezelfde bronnen melden, dat de Oekraïense president Volodymyr Zelensky wel zou willen meewerken aan de uitlevering van de mogelijke kroongetuige om de deal toch te laten doorgaan.

Afgelopen vrijdag begon na een gesprek tussen Zelensky en zijn Russische collega Vladimir Poetin te gonzen, dat er een grote gevangenenruil op til was. Daarbij zouden van Oekraïense kant onder anderen de filmregisseur Oleg Sentsov en 24 zeelieden betrokken zijn.

De Russische marine overmeesterde laatstgenoemden eind november, nadat op de zee van Azov (bij de Krim) Oekraïense en Russische oorlogsbodem slaags waren

geraakt. Aan Russische kant staat de van spionage verdachte Oekraïens-Russische journalist Kirill Vysjinsky op de rol naar huis te worden gestuurd.

Tekst gaat verder onder de foto

Een deel van het MH17-toestel, kort nadat het was neergehaald boven Oekraïens grondgebied. © AP

Verschillende Oekraïense media meldden vrijdagochtend, dat de deal rond was en sommige gevangenen zelfs al op het vliegtuig waren gezet. De woordvoerder van de Oekraïense geheime dienst SBOe schreef vervolgens op Facebook dat er nog geen sprake was van een overeenkomst. Volgens Najem en Boetoesov is de vertraging ontstaan, doordat Moskou te elfder ure met de voorwaarde over Tsemach kwam.

The Insider schrijft, dat Tsemachs getuigenis het proces rond MH17 in een nieuwe fase zal brengen. Ze dwingt Moskou advocaten naar Nederland te sturen, om de Russische positie publiekelijk te verdedigen. Mocht Tsemach niet getuigen, dan kan Moskou het proces veel makkelijker negeren, aldus *The Insider*.

OM

Het Openbaar Ministerie laat weten morgen te zullen reageren. Het ministerie van Buitenlandse Zaken laat weten dat het 'niet aan Nederland is hierover uitspraken te doen'.

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

T. 070-3182211
E. cie.jv@tweedekamer.nl